

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani
Judecător: Mihail Murguleț
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Anatolie Minciună
Victoria Sîrbu
Viorica Mihaila

ÎNCHEIERE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecător: Svetlana Filincova

Judecători: Dumitru Visternicean, Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul
Justiției împotriva Galinei Stratulat, Svetlana Novac și Sveatoslav Moldovan cu
privire la constatarea neglijenței grave în administrarea actului și încasarea în ordine
de regres a sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 8 noiembrie 2017, prin care a
fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției cu menținerea hotărârii
Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 15 mai 2017 prin care acțiunea a fost
respinsă integral,

c o n s t a t ă:

La data de 5 februarie 2016, Ministerul Justiției a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Galinei Stratulat, Svetlana Novac și Sveatoslav Moldovan cu
privire la constatarea neglijenței grave în administrarea actului și încasarea în ordine
de regres a sumei.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 5
octombrie 2010, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 16 februarie
2011, a fost respinsă integral cererea de chemare în judecată depusă de Lebedinschi
Adrian împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la încasarea
îndemnizației unice de asigurare în mărime de 571 000 lei, dobânzii de întârziere în
sumă de 36 137 lei, a prejudiciului moral pe care la estimat la suma de 50 000 lei și
cheltuielile de asistență juridică în sumă de 25 000 lei.

Ulterior, la 23 iunie 2011 Lebedinski Adrian s-a adresat cu cerere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în care a invocat încălcarea art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prin hotărârea din 16 iunie 2015, devenită definitivă la 16 septembrie 2015, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că procedura judiciară nu a avut un caracter echitabil motiv din care a fost încălcat art. 6§1 din Convenție. Curtea de Apel Chișinău a respins pretenția reclamantului cu privire la plata indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă pe motiv că, prevederile Regulamentului cu privire la plata de către întreprinderi, organizații și instituții a indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă sau decesul angajatului în urma unui accident de muncă sau unei afecțiuni profesionale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 513 din 11 august 1993 nu pot fi aplicate pentru colaboratorii organelor afacerilor interne, cu excepția persoanelor încadrate în bază de contract de muncă. În recursul său declarat în fața Curții Supreme de Justiție, reclamantul a enunțat într-o manieră suficient de clară și precisă un argument cu privire la statutul său de angajat în bază de contract de muncă, care a fost justificat prin dovezi.

Curtea Europeană de asemenea a constatat că, potrivit legislației procedurale aplicabile la momentul faptelor, Curtea Supremă de Justiție trebuia să aprecieze elementele de fapt și de drept, cel puțin în măsura în care acestea au fost invocate în cererea de recurs.

Totodată, Curtea Europeană a observat că, argumentul invocat de către reclamant cu privire la statutul său de angajat în bază de contract de muncă era pertinent și decisiv. Dacă Curtea Supremă de Justiție ar fi considerat argumentul invocat ca întemeiat, atunci ar fi trebuit să admită pretenția reclamantului în ceea ce privește plata indemnizației unice pentru pierderea capacității de muncă.

Curtea Europeană a relevat că, stabilirea aspectului dacă reclamantul putea beneficia de excepția potrivit căreia prevederile Regulamentului menționat mai sus erau aplicabile persoanelor încadrate în bază de contract de muncă se distinge din punct de vedere juridic și logic de stabilirea aspectului dacă textul în litigiu, în general, se aplică sau nu colaboratorilor de poliție. Prin urmare, aceasta cerea o motivare specifică și explicită. Curtea Supremă de Justiție a omis să dea o asemenea motivare și nu este posibil de apreciat dacă această instanță a ignorat argumentul invocat de reclamant cu privire la statutul său de angajat în bază de contract de muncă sau a dorit să-l respingă, și în această ultimă ipoteză, care ar putea fi motivele respingerii.

În hotărârea sa Curtea Europeană a reamintit că, potrivit jurisprudenței sale constante, instanțele judecătorești naționale au obligația de a-și motiva deciziile (Van de Hurk c. Olandei, 19 aprilie 1994, § 61, seria A nr. 288). Întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în dependență de caracterul deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei (Ruiz Torija c. Spaniei, 9 decembrie 1994, § 29, seria A nr. 303-A). Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu

obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate (Taxquet c. Belgiei [MC], nr. 926/05, § 91, CEDO 2010).

Consideră reclamantul Ministerul Justiției că, deoarece Curtea Supremă de Justiție nu s-a pronunțat asupra argumentului invocat de către reclamant care a fost întemeiat pe existența unei relații contractuale de muncă cu Ministerul Afacerilor Interne, acest fapt a determinat condamnarea Republicii Moldova de către Curtea Europeană din motivul neglijenței grave a judecătorilor Curții Supreme de Justiție, și anume Galina Stratulat, Svetlana Novac și Sveatoslav Moldovan, care au judecat respectiva cauză.

Astfel, în urma condamnării Republicii Moldova, prin ordinul de plată nr. 414 din 11 decembrie 2015, Ministerul Finanțelor a transferat în contul bancar deschis pe numele lui Lebedinschi Adrian suma de 120 297,10 lei.

Solicită reclamantul Ministerul Justiției admiterea acțiunii cu încasarea în ordine de regres, în mod solidar de la Stratulat Galina, Svetlana Novac și Sveatoslav Moldovan în beneficiul statului suma de 120 297,10 lei.

La data de 15 august 2016, Ministerul Justiției a depus cerere de concretizare și completare a pretențiilor invocate în cererea de chemare în judecată depusă la data de 5 februarie 2016, prin care a solicitat suplimentar de a constatata neglijența gravă în administrarea actului de justiție manifestată prin neîndeplinirea obligației de a motiva hotărârea judecătorească de către magistrații Galina Stratulat, Svetlana Novac și Sveatoslav Moldovan.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 15 septembrie 2016, s-a refuzat în primirea cererii de concretizare și completare a pretențiilor în partea privind constatarea neglijenței grave a administrării actului de justiție manifestată prin neîndeplinirea obligației de a motiva hotărârea judecătorească de către magistrații Galina Stratulat, Svetlana Novac și Sveatoslav Moldovan.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 15 mai 2017 acțiunea a fost respinsă integral ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 8 noiembrie 2017, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 15 mai 2017.

La 11 decembrie 2017, Ministerul Justiției a depus cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 8 noiembrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 15 mai 2017 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială și cererea de concretizare și completare să fie admise integral.

În motivarea cererii de recurs Ministerul Justiției și-a întemeiat pretențiile în baza art. 432 alin. (1), alin. (2) lit. c) și alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data de 2 februarie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței. Până la examinarea cererii de recurs, intimații nu au depus referință prin care să-și expună opinia asupra motivelor invocate în recursul declarat de către Ministerul Justiției.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând temeiurile invocate în cererea de recurs declarată de Ministerul Justiției în raport cu materialele cauzei civile, consideră că acesta este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Conform art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele cauzei se constată că, decizia Curții de Apel Chișinău din 8 noiembrie 2017 a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 9 noiembrie 2017 (f.d.133), iar cererea de recurs a fost depusă la data de 11 decembrie 2017.

Astfel, instanța de recurs constată că, recurentul Ministerul Justiției s-a conformat prevederilor legale și a declarat cererea de recurs în interiorul termenului de două luni.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate de către Ministerul Justiției în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmerts împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ministerul Justiției, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecător:

Svetlana Filincova

Judecători:

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu